

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

15.09.2023

Programma Nr. 5-03/18/2023

ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts – grants) ieguvei atradnē “*Krūtes karjers*” Gaviezes pagastā, Dienvidkurzemes novadā

Derīga līdz 2028. gada 15. septembrim

Programma izdota:

SIA “*CTB karjeri*”, reģ. Nr. 42103036324, juridiskā adrese: “*Krūtes Zundi*”, Bārtas pagasts, Dienvidkurzemes novads, LV-3484, tālrunis: 63453421, ctbkarjeri@ctb.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta 1.¹ daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “*Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV nodaļas prasībām, pamatojoties uz Ierosinātājas 2023. gada 2. augusta iesniegumu Nr. 23-227 “*Par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas pabeigšanu un programmas izstrādi*”, ar kuru pieprasīta programma ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) veikšanai un iesniegti IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāli. Programmā ietverta informācija par IVN ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas detalizācijas pakāpi ieguves apjomam, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. IVN objekts ir derīgo izrakteņu (smilts – grants) ieguve (turpmāk – Paredzētā darbība) smilts – grants atradnē “*Krūtes karjers*” (turpmāk – Atradne) īpašumā “*Krūtes karjers*” (kadastra apzīmējums 64560070109), Gaviezes pagasts, Dienvidkurzemes novads (turpmāk – Darbības vieta) ~ 9,17 ha platībā.
2. Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālā vides pārvalde (turpmāk – Dienests) ar 2022. gada 7. janvāra lēmumu “*Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. KU22SI0001*” (turpmāk – Lēmums Nr. KU22SI0001) piemēroja Paredzētajai darbībai IVN procedūru.
3. Derīgo izrakteņu ieguves darbi Darbības vietas teritorijā iepriekš nav veikti. Ieguves limita laukuma platība ir 9,171 ha, bet ieguves limita apjoms saskaņā ar iesniegto derīgo izrakteņu limitu ir 628,47 tūkst. m³ smilts-grants.

4. Derīgo izrakteņu ieguvī plānots iegūt ar ekskavatoru virs un zem gruntsūdens līmeņa vienā vai divās kāplēs bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas. Izrakto sauso materiālu paredzēts novietot ieguves laukuma teritorijā pagaidu krautnēs, bet mitro materiālu paredzēts vispirms novietot atūdeņošanas krautnēs, no kurienes ūdens paštecēs ceļā noplūdis atpakaļ karjerā. Pēc tam materiālu plānots iekraut pašizgāzējos un nogādāt patērētājam. Paredzētās darbības ietvaros daļai iegūtā materiāla plānota pārstrāde – drupināšana un sijāšana. Atradnē plānots izmantot ekskavatoru, frontālo iekrāvēju, sijāšanas iekārtu un drupināšanas iekārtu, bet materiāla aizvešana paredzēta ar kravas automašīnām. Gadā plānots iegūt līdz 100 tūkst. m³ smilts-grants.
5. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” pieejamo informāciju¹ Darbības vietā un tās tiešā tuvumā neatrodas valsts nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*). Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija (*Natura 2000*), dabas liegums “*Brienamais purvs*” - atrodas ~ 4 km attālumā uz R no Darbības vietas. Tuvākais mikroliegums mazā ērgļa aizsardzībai atrodas aptuveni 460 m attālumā, bet tuvākais īpaši aizsargājamais biotops *6510 Mēreni mitras pļavas* atrodas aptuveni 475 m attālumā.
6. Saskaņā ar Dienesta Lēmumā Nr. KU22SI0001 ietvertu informāciju, Darbības vietas tuvākajā apkārtnē ir izvietotas vairākas citas atradnes: tiešā tuvumā atrodas atradnes “*Krūtes karjers*” otrs limita laukums (8,339 ha), atradnes “*Karjers Skroderēni*” limita laukums ~ 3,952 ha), atradnes “*Jaunplošnieki*” limita laukums (2,392 ha), atradnes “*Krūte II*” ietekmētā platība (~ 34 ha), atradnes “*Krūte 1992. g.*” ietekmētā platība ~ 1,44 ha) un atradnes “*Gobas 2017*” limita laukums (2,966 ha).
7. Atbilstoši Dienesta Lēmumā Nr. KU22SI0001 ietvertajai informācijai, tuvākā apdzīvotā vieta Paplaka atrodas aptuveni 4,2 km attālumā uz ZA no plānotās Darbības vietas. Tuvākā viensēta “*Akmentiņi*” atrodas aptuveni 0,8 km attālumā uz Z no Darbības vietas.
8. Saskaņā ar LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā² pieejamo informāciju Darbības vietas tiešā tuvumā nav piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu.
9. Saskaņā ar Grobiņas novada³ teritorijas plānojumu 2014.-2025.gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums)⁴ grafiskās daļas kartē Darbības vieta atrodas funkcionālajā zonā Lauku zemes (L). Teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 286.punktā noteikts, ka derīgo izrakteņu ieguve ārpus kartē parādītajām derīgo izrakteņu ieguves vietām atļauta arī Lauku zemēs (L), bet 487.6. punktā noteikts, ka atļautā izmantošana ciktāl to neierobežo Aizsargjoslu likums ir derīgo izrakteņu ieguve, atbilstoši normatīvo aktu prasībām un TIAN 3.10.nodaļas prasībām un papildus ievērojot nosacījumus: derīgo izrakteņu ieguvī atļauts veikt, saņemot pašvaldības atļauju, kā arī lai pieņemtu lēmumu par derīgo izrakteņu ieguves atļaujas izsniegšanu, pašvaldība ir tiesīga pieprasīt veikt kaimiņu nekustamo īpašumu īpašnieku, kurus var ietekmēt paredzētā darbība, informēšanu un viedokļu uzklauššanu.
10. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) notika no 2023. gada 3. jūlija līdz 22. jūlija. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts laikrakstā “*Kurzemes vārds*” 2023. gada 30. jūnija izdevumā Nr. 123 (9458) un ievietots Dienvidkurzemes novada pašvaldības tīmekļvietnē <https://www.dkn.lv>, Ierosinātājas tīmekļvietnē <https://karjeri.ctb.lv/par-ctb-karjeri/> un

¹ Tīmekļvietne <https://ozols.gov.lv/pub> (Skatīta 14.09.2023.)

² Tīmekļvietne: <http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=pppvMapView&incrementCounter=1> (Skatīta 14.09.2023.)

³ Atbilstoši likumam “*Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums*” no 2021. gada 1. jūlija Grobiņas novada administratīvā teritorija ietilpst Dienvidkurzemes novada administratīvajā teritorijā.

⁴ Tīmekļvietne: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_166 (Skatīta 14.09.2023.)

Biroja tīmekļvietnē www.vpvpb.gov.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem varēja iepazīties Ierosinātās tīmekļa vietnē: karjeri.ctb.lv un Dienvidkurzemes novada pašvaldības tīmekļa vietnē: dkn.lv, kā arī klātienē Dienvidkurzemes novada pašvaldībā (adrese: Lielā iela 76, Grobiņa, Dienvidkurzemes novads, LV-3430) un Grobiņas un Gaviezes pagastu apvienības pārvaldē (adrese: “Āmuļi”, Gaviezes pagasts, Dienvidkurzemes novads, LV-3431). Atbilstoši 2023. gada 2. augustā Birojā iesniegtajai informācijai (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1727) par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienēs formā, saskaņā ar likuma “Covid – 19 infekcijas izplatības pārvaldības likums” 20. pantu. Tiešsaistes Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienēs formā (attālināti) notika 2023. gada 13. jūlijā plkst. 17:00 (paziņojums par Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes (videokonferences režīmā) piekļūšanas iespējām tika publicēts Ierosinātās tīmekļvietnē. Sabiedriskās apspriešanas materiāli (videoprezentācija, protokols u.c.) bija pieejama SIA “CTB karjeri” tīmekļa vietnē karjeri.ctb.lv un Dienvidkurzemes pašvaldības tīmekļa vietnē dkn.lv. No 3. jūlija līdz 22. jūlijam interesentiem bija nodrošināta iespēja uzdot jautājumus un sniegt priekšlikumus par paredzēto darbību uz IVN izstrādātājas (SIA “Vides un Ģeoloģijas Serviss”) e-pastu: info@vidgeoserviss.lv un saņemt rakstiskas atbildes vai nepieciešamības gadījumā izmantot attālinātos tiešsaistes sarunu rīkus. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolu tiešsaistes Sākotnējās apspriešanas sanāksmē piedalījās 3 dalībnieki. Sanāksmes dalībnieks interesējās, vai IVN process iet saistībā ar jau uzsāktu IVN atradnēs “Krūtes Strazdi” un “Atvari” un vai tie nepārklājas. Izstrādātājas pārstāve informēja klātesošos dalībniekus, ka IVN ziņojumā būs jāvērtē paredzēto darbību kopējās ietekmes, kā arī novērtējot ietekmes tiks ņemts vērā, ka blakus jau notiek vai tiek plānota derīgo izrakteņu ieguve. Atbilstoši sniegtajai informācijai, Ierosinātāja laika posmā līdz 2023. gada 27. jūlijam nav saņēmusi ieinteresēto personu jautājumus vai priekšlikumus. Sākotnējās apspriešanas ietvaros arī Birojā netika saņemti sabiedrības priekšlikumi / viedokļi par Paredzēto darbību.

II. Vispārējo prasību detalizācijas pakāpe ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērsti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojumu sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikumam.
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošus nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.
3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādu vispārējo informācijas detalizācijas pakāpi:
 - 3.1. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonu. Ņemot vērā savstarpējās un summārās ietekmes (tiešās un netiešās) ar citām derīgo izrakteņu ieguves vietām, tajā skaitā izpētes teritorijai jāaptver arī šīs Biroja Programmas I nodaļas 8. punktā uzskaitītās teritorijas, kur veikta, tiek veikta vai atļauta derīgo izrakteņu ieguve. Izpētes teritorijai jāaptver arī plānotie transportēšanas maršruti pievedceļš un vismaz autoceļa V1208 *Bunka–Paplaka–Mazkalēti* (turpmāk – V1208) posms no autoceļa V1223 *Bārta–Krūte* (turpmāk – V1223) līdz V1207 *Tadaiķi–Māķi–Krisbergi*

(turpmāk – V1207), ievērtējot šo ceļu segumus un kvalitāti (skatīt šīs Biroja Programmas I nodaļas 6. punktu).

- 3.2. Ziņojumā ietverams esošās un plānotās situācijas attēlojums kartogrāfiski, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plāns, kur savstarpēji salīdzināmā atbilstošā mērogā atspoguļota esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiskos materiālos nepieciešams attēlot gan citas derīgo izrakteņu ieguves vietas, gan teritoriju, kurā plānota derīgā izrakteņa ieguve Darbības vietā, gan teritorijas, kurās netiks veiktas Paredzētā darbība dažādu aprobežojumu (piemēram, aizsargjoslu) dēļ, plānotos piebraukšanas un derīgā materiāla izvešanas ceļus, nosusināšanas sistēmas elementus, ja tādi paredzēti, meliorācijas objektus, tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, papildu nepieciešamos pagaidu un pastāvīgos objektus (bērtnes, būves, ēkas (tajā skaitā nojaucamās), infrastruktūru, inženierkomunikācijas u.c. objektus) u.c. nozīmīgu informāciju, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.
- 3.3. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
- 3.4. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Novērtējumu veic attiecīgajās sertifikācijas jomās sertificēti nozares (t.sk. sugu un biotopu) eksperti un Ziņojumam pievieno parakstītus ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu.
- 3.5. Ziņojumam un tam pievienotiem dokumentiem jābūt parakstītam un noformētiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja dokumenta oriģināls bijis sagatavots elektroniski, tā papīra atvasinājumam (norakstam) jābūt noformētam atbilstoši likumam “Elektronisko dokumentu likums” un jāsaturs informācija par elektronisko parakstu un tā laika zīmogu.
- 3.6. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.
- 3.7. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē IVN un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties vai kurām iesniedzams Ziņojums:

Ziņojums jāiesniedz Dienestā un Dienvidkurzemes novada pašvaldībā rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai. Ja IVN veikšanas laikā tiek konstatēta Paredzētās darbības ietekme uz dabas vērtībām, Ierosinātājam jākonsultējas ar DAP, kā arī Ziņojums jāiesniedz DAP rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības / detalizācijas pakāpe ietekmju novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums:

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī pamatinformāciju par Atradni, tajā skaitā informāciju par Darbības vietā esošo derīgo izrakteņu krājumiem, to kategoriju, iegulas raksturojumu, derīgo izrakteņu kvalitāti un izmantošanas iespējas.
- 1.3. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), izsver alternatīvas, tostarp izsver arī derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes alternatīvas un iespējamās transportēšanas maršrutu alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi dzīvojamās teritorijās.
- 1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un to fizisko pazīmju apraksts, kā arī nosacījumi zemes izmantošanai), ievērojama šāda detalizācijas pakāpe:
 - 1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šis raksturojums aptver gan teritorijas sagatavošanu un papildus nepieciešamo objektu būvniecību, gan arī derīgā materiāla ieguvi un teritorijas rekultivāciju. Sniedz informāciju par derīgo izrakteņu iecirkņu izstrādes secību, to iespējamo izstrādi vienlaicīgi.
 - 1.4.2. Norādīt maksimālās iespējamās ieguves platības, ņemot vērā iespējamās ieguves ierobežojumus (tostarp aizsargjoslas), un attēlot vietas, kur derīgo izrakteņu ieguve netiks veikta, arī kartogrāfiski.
 - 1.4.3. Aprēķināt un norādīt kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un / vai zemes lietojuma veida maiņa (arī apauguma noņemšana). Sniegt informāciju par iespējamu celmu un augsnes virskārtas, nepieciešamības gadījumā, arī grunts / derīgo izrakteņu segkārtas, izvietojumu vai izmantošanu.
 - 1.4.4. Raksturot ieguves procesus – darbu secību, dažādu ieguves ciklu ilgumu, plānotos derīgo izrakteņa ieguves veidus un apjomus, izstrādes dziļumu, ieguves un ar to saistīto darbību laika grafiku, ņemot vērā infrastruktūras objektu izvietojumu, kā arī iespējamo atšķirīgo darbu organizāciju šajās teritorijās vai to tuvumā.
 - 1.4.5. Apraksta derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju (paņēmienus), ja tādi Darbības vietā paredzēti – arī derīgā materiāla apstrādes (drupināšanas, sijāšana/škirošana, skalošanas) un citus tehnoloģiskos procesus, un salīdzina tos ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām. Norāda izmantojamās tehnikas vienības un to skaitu.
 - 1.4.6. Novērtē inženierkomunikāciju pieejamību, sniedz informāciju par nepieciešamajiem būvniecības, tostarp pārbūves vai atjaunošanas darbiem.
 - 1.4.7. Īpašu uzmanību pievērš piebraukšanas iespējām derīgo izrakteņu teritorijām un plānotajiem transportēšanas maršrutiem, nepieciešamajiem un plānotajiem būvniecības (piemēram, seguma atjaunošanas) darbiem un iespējamajiem transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumiem uz koplietošanas ceļiem. Norāda plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem. Norāda kopējo plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem, ņemot vērā satiksmes intensitāti arī no citām, blakus esošām, derīgo izrakteņu ieguves vietām.
 - 1.4.8. Novērtē piemērotākos risinājumus rekultivācijai Darbības vietā vai dažādās Darbības vietas zonās (ja risinājumi varētu būt atšķirīgi). Sniedz konkrētus priekšlikumus plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to realizācijas laika grafikam.

- 1.5. Sniedzot informāciju par nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, norāda, kā tieši (kādos procesos) konkrētie materiāli vai dabas resursi tiek izlietoti un kāds ir šo resursu avots (piemēram, ūdens ieguves avots), nepieciešamo energoresursu raksturojums.
- 1.6. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpašu uzmanību pievērš emisijām ūdenī, gaisā, trokšņa emisijām. Skaidrojams, kādos procesos un kādas iekārtas rada attiecīgos blakusproduktus un emisijas. Prognozējamo emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Lai noteiktu piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi⁵ noteiktos paņēmienus (monitorings, inventarizācija vai aprēķins, izmantojot emisiju faktorus). Attiecībā uz atkritumiem norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai. Attiecībā uz notekūdeņiem norādāmi to rašanās avoti, veidi un daudzums, piesārņojošās vielas notekūdeņos, savākšana, nepieciešamā attīrīšana, novadīšana un, nepieciešamības gadījumā, kvalitātes kontrole.
- 1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.
- 1.8. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.9. Sniedzot iepriekš šīs Programmas IV nodaļas 1. apakšnodaļā noteikto informāciju, atbilstīgi konkrētā punkta aptvertās jomas vai jautājuma griezumam sniedzams arī paredzēto tehnisko paņēmienu, kā arī organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu raksturojums, tajā skaitā pasākumi atbilstīgai darbības vietas / teritorijas (tostarp laukumu un to segumu) sagatavošanai un aprīkošanai, informācija par paņēmieniem / risinājumiem, kas kontrolē un nepieļauj augsnes, virszemes un pazemes ūdens piesārņošanu, nodrošina emisiju gaisā un ūdenī samazināšanu un kontroli, atkritumu atbilstošu apsaimniekošanu, trokšņa un smaku izplatību mazināšanu un kontroli (detalizācijas pakāpe šādu organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu vērtējumam ietverti šīs Biroja programmas IV nodaļas 6. apakšnodaļā).

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē:

- 2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties arī Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.
- 2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojums aptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam – kā un vai Paredzētā darbība tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas

⁵ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 “*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 182)

mantojumu, derīgo izrakteņu ieguvī, Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.

2.3. Īpaša uzmanība vides stāvokļa novērtējumā, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, pievēršama šādiem jautājumiem, ņemot vērā arī jau esošo derīgo izrakteņu ieguvī vai citas akceptētās darbības Paredzētās darbības ietekmes zonā:

2.3.1. Hidroģeoloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tajā skaitā gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali, hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.

2.3.2. Hidroģeoloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, ūdenstecēm un ūdensobjektiem Darbības vietā un tās apkārtnē (arī to aizsargjoslām), ūdens plūsmas virzieniem, saņemtajām ūdenstecēm (arī to raksturojums: ūdeņu tips, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķi, pašreizējā izmantošana), teritoriju applūšanas iespējamība.

2.3.3. Darbības vietas ģeoloģiskā uzbūve un inženierģeoloģiskie apstākļi, tajā skaitā, piemēram, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi.

2.3.4. Darbības vietas un transportēšanas maršruta tuvumā dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas, attālumi līdz tām.

2.3.5. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un derīgo izrakteņu ieguves vietas / pazemes ūdens atradnes, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.

2.3.6. Esošās gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa novērtējums Paredzētās darbības realizācijas vietā un ietekmes zonā, fokusējoties uz esošo problēmsituāciju un vietu, ja tādas identificējamās, analīzi. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.

2.3.7. Darbības vietas un apkārtnes dabas novērtējums (arī mežiem), ietverot vērtējumu par nozīmīgām dabas vērtībām, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem un mikroliegumiem Darbības vietā un tās iespējamās ietekmes zonā. Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tostarp arī Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*); šo teritoriju aizsardzības režīmi un nozīmīgums bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Sugu un biotopu novērtējumu jāveic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificētam nozares (sugu un biotopu) ekspertam un Ziņojumam jāpievieno ekspertu atzinumi.

2.3.8. Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainaviskais un kultūrvēsturiskais nozīmīgums, informācija par kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem, ja tādi ir iespējamās ietekmes zonā.

2.3.9. Informācija par citām tuvākajām derīgo izrakteņu ieguves vietām, rūpnieciska rakstura darbībām vai piesārņotām vietām, kas rada līdzīgas ietekmes; novērtējums, vai un kā ietekmes varētu summēties.

2.4. Raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniegt arī šādas ziņas:

2.4.1. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums.

- 2.4.2. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama.
- 2.4.3. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un pazemes ūdens atradnes, ūdensapgādes urbumi, arī viensētu akas, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.
- 2.4.4. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums (ietverot derīgo izrakteņu ieguves platības sagatavošanai, derīgo izrakteņu ieguvei un apstrādei, produkcijas ražošanai (ja attiecināms) un izstrādāto lauku rekultivācijai nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu).
- 2.4.5. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums:

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros u.c. ietekmes aspektus.
- 3.2. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, Birojs ietekmju novērtējumam nosaka šādu detalizācijas pakāpi:
 - 3.2.1. Ietekmju novērtējumā īpaša uzmanība jāpievērš savstarpējām un summārām ietekmēm ar derīgo izrakteņu ieguvei citās ieguves vietās Darbības vietas apkārtnē (skat. šīs Biroja Programmas I nodaļas 8. punktu).
 - 3.2.2. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi, ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, augsnes un neizmantojamās grunts virskārtas novietošana, kā arī ietekmes, ko rada papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.
 - 3.2.3. Ņemot vērā Darbības vietas apkārtnē esošās citas atradnes, sagatavojama informācija par apkaimes atradņu izstrādes stadiju fāzēm (vai teritorija ir aktīvā izstrādē / tuvojas izstrādes beigām / pilnībā izstrādāta utt.), proti – sagatavojams apkopojums par apkaimes atradņu akceptētajiem / atlikušajiem krājumiem, ieguves apjomiem, par spēkā esošajām atļaujām derīgo izrakteņu ieguvei un to termiņiem⁶, minēto informāciju analizējot kopsakarībā ar sagaidāmo situāciju pēc Paredzētās darbības uzsākšanas, izdarot secinājumus, kādā periodā un cik ilgi tiek prognozēta vairāku darbību radīto ietekmju summēšanās (izdarīt prognozes par atlikušo krājumu ieguves ilgumu, periodiem, kādos un kādā apmērā derīgo izrakteņu ieguve vairākās atradnēs varētu tikt veikta vienlaicīgi ar Paredzēto darbību).
 - 3.2.4. Sagatavojama Paredzētās darbības izraisītu hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu izmaiņu prognoze. Novērtējumā ņem vērā teritorijas hidroģeoloģisko apstākļu īpatnības, derīgo izrakteņu ieguves ilgumu, kā arī savstarpējās un summārās ietekmes ar derīgo izrakteņu ieguvei citās teritorijās⁷. Novērtējama arī

⁶ Aktuālā informācija par zemes dzīļu izmantošanas licencēm un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujām (izsniegšanas datums, derīguma termiņš u.c.), pārskatiem par veiktajiem ieguves apjomiem (krājumi, krājumu izmaiņas) u.c. informācija publiski pieejama LVGMC Zemes dzīļu informācijas sistēmā <https://videscentrs.lv/mc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informācijas-sistema>

⁷ Ziņojumā nepieciešams ietvert informāciju arī par derīgo izrakteņu ieguves procesa tehnoloģiskajiem aspektiem

hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamā ietekme uz gruntsūdeņiem, pieņemošajām ūdenstecēm, pazemes ūdens avotiem, dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akas) un to kvalitāti. Novērtēt Paredzētās darbības iespējamo ietekmes zonu; informāciju atspoguļot arī kartogrāfiskajā materiālā.

- 3.2.5. Tā kā ietekme uz gaisa kvalitāti gan derīgo izrakteņu iegūšanas laikā, gan iegūtā materiāla transportēšanas laikā ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu, cik attiecināms, izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 182 noteiktajam. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, izmantot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un ievērot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteikto, ka novērtējums izdarāms, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182). Novērtējums aptver gan līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), gan Paredzētās darbības ietekmes no karjeru sagatavošanas, derīgo izrakteņu ieguves, uzglabāšanas krautnēs, apstrādes (ja tāda paredzēta) un transportēšanas, kā arī summārās ietekmes.
- 3.2.6. Tā kā trokšņa ietekme, jo īpaši derīgo izrakteņu iegūšanas laikā un no iegūtā materiāla transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "*Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība*" noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, izmantot trokšņa izkliedes aprēķina datorprogrammu un novērtējums aptver ietekmes no karjera sagatavošanas derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes darbiem, transportēšanas, kā arī summārās ietekmes.
- 3.2.7. Vērtējot transportēšanas ietekmes, ņem vērā šajā programmā noteikto prasību, ka Paredzētās darbības ietekmes teritorija transportēšanas maršrutā nosakāma autoceļa V1208 posmam no autoceļa V1223 līdz autoceļam V1207, ņemot vērā transportēšanai paredzēto ceļu segumu un kvalitāti. Summārās ietekmes vērtējumā jāņem vērā arī esošā satiksmes intensitāte.
- 3.2.8. Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza. Atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteiktajam novērtē Paredzētās darbības ietekmi uz klimatu un neaizsargātību pret klimata pārmaiņām arī kontekstā ar piegulošo teritoriju plānoto izmantošanu.
- 3.2.9. Veic ietekmes uz dabas vērtībām (arī mežiem, dižkokiem), bioloģisko daudzveidību novērtējumu, īpaši ņemot vērā aizsargājamās sugas, to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus, to aizsardzībai veidotos mikroliegumus. Iespējamais ietekmes novērtējums uz *Natura 2000* teritorijām. Vērtē apstākļus, kas svarīgi konkrēto dabas vērtību pastāvēšanai. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē.
- 3.2.10. Ietekmes novērtējumu uz bioloģisko daudzveidību sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.

(ieguve virs/ zem gruntsūdens līmeņa, ar/ bez pazemes ūdens atsūkņēšanu, pazemināšanu vai novadīšanu ārpus ieguves vietas), rekultivācijas veidiem (piemēram, ūdenstilpe, apmežošana vai cits) kumulatīvo ietekmju novērtējumā vērā ņemamās apkaimes atradnēs. Aktuālo informāciju par saskaņotajiem derīgo izrakteņu ieguves projektiem iesējams iegūt Valsts vides dienestā/ pašvaldībā

- 3.3. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildu detalizācijas pakāpi šo punktu izpildei neizvirza.
- 3.4. Paredzētās darbības ietekme jānovērtē atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam.
- 3.5. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums, tai skaitā ietekmes uz materiālajām vērtībām (arī nekustamajiem īpašumiem) Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu.
- 3.6. Ziņojumā ietver apkopojošu sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējumu, tai skaitā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmju (arī Sākotnējās apspriešanas) rezultātu novērtējumu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 16. punktam.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

- 4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai. Kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi.
- 4.2. Pamato izvēlēto variantu un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 5.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, norāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz prognožu ievades datus.
- 5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildu Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tie aptver gan risinājumus teritorijas sagatavošanas un papildu nepieciešamo objektu būvniecības (ja attiecināms), laikā, gan derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes laikā, gan risinājumus produkcijas ražošanas procesā (ja attiecināms), gan risinājumus ietekmes mazināšanai vietās, kur veikta derīgo izrakteņu ieguve (rekultivācija). Novērtē gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.
- 6.2. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus, balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai,

samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

- 7.1. Ziņojumā paredz pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam.
- 7.2. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai:

1. Ziņojumā analizē Sākotnējās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.
2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18. Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no IVN pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.
3. Ja attiecīgajā periodā vēl attiecināms, organizējot un veicot Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu, ņem vērā arī ar infekcijas Covid-19 izplatības pārvaldību saistītos ierobežojumus un nosacījumus, kas noteikti ārējos normatīvajos aktos.
4. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā.
5. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas – veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktore

(*paraksts)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Vineta Maskava
vineta.maskava@vpvb.gov.lv